TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Tổng Bí thư Tô Lâm: Phát triển công nghệ chiến lược là việc không thể chậm trễ

20:43 18/03/2026

Chiều 18/3, tại Trụ sở Trung ương Đảng, Ban Chỉ đạo Trung ương về phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số (Ban Chỉ đạo) tổ chức Phiên họp chuyên đề về công nghệ chiến lược, để đánh giá tình hình triển khai thực hiện và giải pháp thúc đẩy các công nghệ chiến lược. Tổng Bí thư Tô Lâm, Trưởng Ban Chỉ đạo, chủ trì Phiên họp.

Tổng Bí thư Tô Lâm, Trưởng Ban Chỉ đạo Trung ương về phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số phát biểu- Ảnh: TTXVN

Cùng dự có các đồng chí: Phạm Minh Chính, Thủ tướng Chính phủ (Phó Trưởng ban Chỉ đạo); các đồng chí Ủy viên Bộ Chính trị, Ủy viên Ban Bí thư, Ủy viên Trung ương Đảng, lãnh đạo các bộ, ban, ngành Trung ương, thành viên Ban Chỉ đạo.

Phát triển công nghệ chiến lược là vấn đề có ý nghĩa đặc biệt quan trọng. Đây không chỉ là nhiệm vụ của ngành khoa học, công nghệ mà là vấn đề chiến lược của quốc gia, liên quan trực tiếp đến năng lực cạnh tranh, tự chủ phát triển và vị thế của đất nước trong giai đoạn mới.

Thực hiện Nghị quyết số 57-NQ/TW của Bộ Chính trị đã ban hành Danh mục 11 nhóm công nghệ chiến lược và 35 nhóm sản phẩm công nghệ chiến lược (theo Quyết định số 1131/QĐ-TTg ngày 12/6/2025); lựa chọn 6 sản phẩm công nghệ chiến lược ưu tiên làm ngay, gắn với xây dựng lộ trình triển khai từng sản phẩm. Tuy nhiên, nhìn chung cách thức triển khai còn lúng túng; đến nay, chưa có sản phẩm công nghệ chiến lược hiện hữu được triển khai bài bản, đóng góp rõ nét vào nền kinh tế.

Tại Phiên họp, các ý kiến phát biểu đã thể hiện trách nhiệm, đi đúng vào những vấn đề lớn đang đặt ra. Nhiều ý kiến đã chỉ ra tương đối rõ những điểm nghẽn về nhận thức, thể chế, tổ chức thực hiện, cơ chế phối hợp, nguồn lực, thị trường, nhân lực, hạ tầng nghiên cứu và cơ chế huy động doanh nghiệp tham gia phát triển công nghệ chiến lược quốc gia.

Phát biểu kết luận Phiên họp, cơ bản thống nhất với những nhận định, đánh giá và đề xuất, kiến nghị nêu trong báo cáo của Cơ quan Thường trực, Tổng Bí thư Tô Lâm nhấn mạnh, về các định hướng lớn phải xác định rõ mục tiêu phát triển công nghệ chiến lược gắn với chiến lược phát triển đất nước.

Phát triển công nghệ không phải vì chạy theo các xu hướng công nghệ của thế giới, mà phải xuất phát từ nhu cầu phát triển của nền kinh tế và lợi ích lâu dài của quốc gia.

Theo đó, công nghệ chiến lược phải phục vụ trực tiếp cho việc: nâng cao năng suất và năng lực cạnh tranh của nền kinh tế; hình thành các ngành công nghiệp mới; bảo đảm tự chủ về công nghệ trong những lĩnh vực then chốt.

Do vậy, việc xác định công nghệ chiến lược của Việt Nam cần dựa trên 3 yếu tố cơ bản: Nhu cầu phát triển và nâng cao năng lực cạnh tranh của nền kinh tế; lợi thế, tiềm năng của các ngành công nghiệp trong nước; khả năng hình thành chuỗi giá trị và thị trường cho sản phẩm công nghệ.

Về định hướng xác định danh mục công nghệ chiến lược, Tổng Bí thư yêu cầu, danh mục công nghệ chiến lược cần tiếp cận theo cơ cấu 2 nhóm: Nhóm các công nghệ chiến lược thuộc ngành, lĩnh vực đã có thị trường và có tác động lớn, trực tiếp, trước mắt. Nhóm các công nghệ tạo động lực tăng trưởng mới, công nghệ nền tảng cho tương lai, công nghệ bảo đảm tự chủ trong lĩnh vực an ninh,

quốc phòng.

Tổng Bí thư đề nghị, doanh nghiệp phải thực sự trở thành trung tâm của hệ sinh thái công nghệ. Các cơ chế chính sách phải được thiết kế theo hướng khuyến khích mạnh mẽ doanh nghiệp đầu tư vào khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo, đặc biệt là khu vực doanh nghiệp tư nhân.

Nhà nước tập trung thực hiện 4 vai trò: định hướng chiến lược; tạo môi trường thể chế thuận lợi; đặt hàng và hỗ trợ nghiên cứu phát triển công nghệ; hỗ trợ thương mại hóa sản phẩm và mở rộng thị trường.

Tổng Bí thư gợi mở, phải tập trung nguồn lực vào một số lĩnh vực thật sự trọng điểm. Nguồn lực của đất nước còn hạn chế, vì vậy không thể dàn trải; phải chọn đúng những công nghệ có ý nghĩa chiến lược đối với phát triển đất nước, tập trung đầu tư đủ lớn và đủ lâu để tạo ra đột phá thực sự.

Tinh thần chung là: chọn ít nhưng làm thật sâu, thật mạnh, thật bài bản, thật hiệu quả, làm đến cùng.

Phải đổi mới mạnh mẽ mô hình tổ chức thực hiện; xác định rõ trách nhiệm người đứng đầu, Tổng Bí thư chỉ rõ, đây là điểm mấu chốt. Nếu không giải quyết được khâu tổ chức thực hiện thì sẽ không có kết quả thực chất. Vì vậy, đối với từng công nghệ, từng sản phẩm công nghệ chiến lược phải giao rõ bộ, cơ quan chủ trì, cơ quan phối hợp và nguồn lực để chủ động triển khai thực hiện.

Bộ trưởng các bộ được giao chủ trì phải trực tiếp chỉ đạo, chịu trách nhiệm toàn diện trước Đảng, Nhà nước về kết quả triển khai trong ngành, lĩnh vực mình phụ trách; không được khoán trắng cho cấp dưới; không được để tình trạng việc lớn mà không rõ ai chịu trách nhiệm cuối cùng.

Cấp Trung ương phải có đầu mối điều phối liên ngành đủ mạnh, đủ thẩm quyền, đủ khả năng tháo gỡ các vướng mắc lớn ngay trong quá trình thực hiện. Cơ chế phối hợp phải bảo đảm thông suốt, không để tình trạng mỗi nơi làm một kiểu, đùn đẩy trách nhiệm, hoặc chờ nhau.

Tổng Bí thư nhấn mạnh, phải đặc biệt coi trọng nguồn nhân lực chất lượng cao và hệ sinh thái đổi mới sáng tạo; không có nhân lực tốt thì không thể có công nghệ tốt; không có đội ngũ chuyên gia giỏi, kỹ sư giỏi, nhà khoa học mạnh, nhà quản trị công nghệ tốt thì không thể làm chủ công nghệ chiến lược.

Vì vậy, đào tạo và thu hút nhân lực phải đi trước một bước; phải thúc đẩy mạnh hệ sinh thái đổi mới sáng tạo, hỗ trợ doanh nghiệp khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, doanh nghiệp khoa học và công nghệ, doanh nghiệp khởi nguồn từ viện,

trường; hình thành các trung tâm đổi mới sáng tạo đủ mạnh, đủ mở, đủ linh hoạt để kết nối nghiên cứu với thị trường.

Về việc cần làm ngay, Tổng Bí thư yêu cầu, rà soát và hoàn thiện lại danh mục công nghệ chiến lược và sản phẩm công nghệ chiến lược theo hướng tinh gọn, tập trung vào những lĩnh vực có ý nghĩa quyết định đối với phát triển đất nước cả trước mắt và lâu dài; thiết lập cơ chế chỉ đạo và điều phối thống nhất ở cấp Chính phủ để tổ chức triển khai các chương trình phát triển công nghệ chiến lược; thành lập Tổ công tác điều phối liên ngành thực hiện; định kỳ hàng tháng, Tổ công tác báo cáo Ban Chỉ đạo và Trưởng Ban Chỉ đạo về kết quả triển khai công nghệ chiến lược; khẩn trương ban hành bộ tiêu chuẩn công nghệ chiến lược, công nghệ lõi và sản phẩm công nghệ chiến lược.

Tổng Bí thư đề nghị, doanh nghiệp phải thực sự trở thành trung tâm của hệ sinh thái công nghệ - Ảnh: TTXVN

Tổng Bí thư đề nghị rà soát, hoàn thiện cơ chế tài chính, kinh phí cho phát triển công nghệ chiến lược, nhất là các cơ chế đặc thù gắn với kết quả đầu ra và chấp nhận rủi ro có kiểm soát, cơ chế ưu đãi về thuế, tín dụng, hỗ trợ lãi suất, đồng tài trợ công - tư, cơ chế sử dụng ngân sách nhà nước đặt hàng mua sắm...; rà soát, điều chỉnh, xây dựng chương trình đào tạo nhân lực chất lượng cao phục vụ phát triển công nghệ chiến lược; ưu tiên đào tạo kỹ sư, thạc sĩ, tiến sĩ, chuyên gia đầu ngành, nhóm nghiên cứu mạnh và tăng cường liên kết giữa cơ sở đào tạo với doanh nghiệp, viện nghiên cứu, chương trình công nghệ trọng điểm; tập trung tháo gỡ ngay những khó khăn, vướng mắc của các bộ, ngành, doanh nghiệp, viện, trường.

Tổng Bí thư khẳng định, phát triển công nghệ chiến lược là việc không thể chậm trễ hơn nữa, phải hành động mạnh hơn, quyết liệt hơn, hiệu quả hơn. Điều đất nước cần lúc này không chỉ là quyết tâm chính trị, mà là kết quả cụ thể; không chỉ là những văn bản đúng, mà là những việc làm đúng và làm đến cùng; không chỉ là sự vào cuộc trên giấy tờ, mà là sự chuyển động thực sự của cả hệ thống chính trị, cộng đồng doanh nghiệp, đội ngũ trí thức, nhà khoa học và toàn xã hội.

Theo TTXVN